

STRATEGI 2021-2024



SANDNES BIBLIOTEK

Svanes, Trude Wollmann

21.09.2020

Innhold

Bakgrunn.....	2
Involverte	2
Visjon	3
Posisjon.....	3
Verdier	3
Modell.....	4
Sosial bærekraft	4
Økonomisk bærekraft	4
Miljømessig bærekraft.....	4
Forutsetninger for suksess	6
Kompetanse	6
Lokaler	6
Samarbeid	6
Sunn økonomi og smart drift.....	6
Strategiske fokusområder	7
Kunnskap	8
Kultur	8
Møteplass.....	8
Barn og unge	8
Samfunnsaktør.....	9
Operasjonelle planer	9

Bakgrunn

Biblioteket feirer 150 år i 2026. De valgene vi gjør, og de ambisjonene vi setter oss for strategiperioden blir viktige i oppbyggingen frem mot denne viktige milepælen. Vi ønsker å bygge oss opp til en posisjon som setter oss i stand til å sette vårt preg på byen i jubileumsåret og involvere alle kommunens innbyggere i markeringen.

Sandnes biblioteks formål er å være en åpen, universelt tilgjengelig kunnskapsformidler, og vårt oppdrag er definert i Folkebibliotekloven hvor det blant annet står at

«Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt»

Lov om folkebibliotek §1

I tillegg til at vårt formål og oppdrag er definert i Folkebibliotekloven, inngår biblioteket i den nasjonale bibliotekstrukturen med Nasjonalbibliotek, fylkesbibliotek, folkebibliotek, skolebibliotek og fag- og forskningsbibliotek. Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet har i samarbeid utformet Nasjonal bibliotekstrategi for perioden 2020-2023 som også omfatter vårt virke her på Sandnes bibliotek.

«Bibliotekene er demokratihus. Fra Nasjonalbiblioteket til folkebibliotek, skole-bibliotek og fag- og forskningsbibliotek. Sammen utgjør disse viktig demokratisk infrastruktur og er en grunnstamme i demokratiet. [...] Demokratiet er ikke gitt, derfor må strategien legge til rette for at bibliotekene kan fungere som kunnskaps-arenaer som gir brukerne tilgang til kvalitetssikret informasjon og forskning.»

Rom for demokrati og dannelse, Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023

Kommuneplan for Sandnes 2019-2035 – samfunnsdelen ligger også til grunn for bibliotekets strategi og veivalg.

Vi har også valgt å inkludere FNs bærekraftsmål i strategiarbeidet.

Involverte

I utarbeidelsen av strategien har ansatte, publikum, Utvalg for kultur, næring og innovasjon, Sandnes ungdommens kommunestyre og Sandnes innvandrerråd vært involvert. Utvalg for kultur, næring og innovasjon er endelig beslutningsorgan.

Visjon

«Sandnes bibliotek skal være innbyggernes foretrukne arena for påfyll av kunnskap og innsikt gjennom ulike livsfaser.»

Eller for å si det med forfatteren J. K. Rowlings ord: «When in doubt, go to the library.»

Posisjon

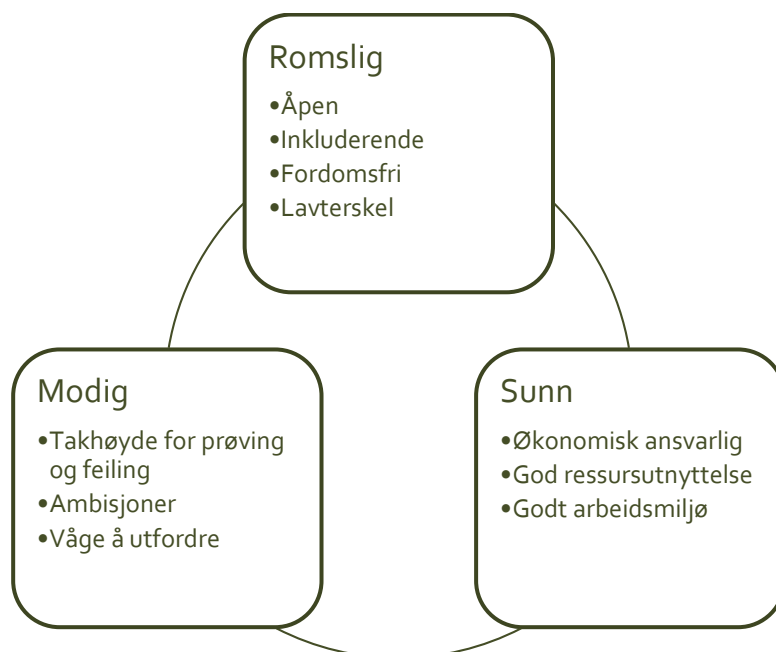
Sandnes bibliotek skal ha en sterk posisjon i kommunen og være en stolthet for byen. Våre ambisjoner er å være en attraktiv kunnskaps- og kulturaktør for både publikum, kulturlivet, organisasjoner og næringslivet.

For å bygge den posisjonen vi ønsker må biblioteket være der folk er, fysisk og mentalt. Vi må være på skolene, på eldresentrene, i bydelene. Og vi må ta del i byens arrangementer og folkefester. Samtidig skal vi møte publikum på deres interesseområder gjennom boksamlingen, arrangementer og andre tilbud i biblioteket. Vi må oppleves aktuelle, oppdaterte og relevante i vårt tjenestetilbud, våre lokaler og i bruk av teknologi.

Vi skal dessuten være til stede og aktive i faglige miljøer lokalt, regionalt og nasjonalt, og ta del i de saker og debatter som omfatter bransjen.

Verdier

Sandnes kommunes verdier – romslig, modig og sunn – skal prege arbeidet og tilbudet på biblioteket som i resten av kommunen. For oss betyr verdiene bl.a.:



Modell

Vår driftsmodell skal være bærekraftig og fundert i FN's bærekraftsmål. Vi skal tilstrebe sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft i vårt virke, både internt i organisasjonen, men også eksternt med den posisjonen vi har som kunnskapsformidler.

Sosial bærekraft

Sosial bærekraft handler om inkludering, om å redusere ulikheter og om å gi like muligheter for alle uavhengig av bakgrunn. Biblioteket skal være sosialt inkluderende, et sted der alle kan føle seg velkomne og møtt med respekt. Som kunnskapsformidler skal vi bidra til at alle har muligheter til livslang læring. Biblioteket skal i samarbeid med eksterne jobbe for å gi like muligheter og redusere ulikheter gjennom tilbud som leksehjelp og språktrening. Som arbeidsgiver for både fast ansatte, men også for et stort antall innleide forfattere, artister og kunstnere, har vi et ansvar for å jobbe for likestilling og for at vi reflekterer det samfunnet vi er en del av.

Økonomisk bærekraft

Biblioteket er delingsøkonomi i praksis, her får publikum tilgang til ca. 140.000 bøker og andre medier som vi som samfunn har på deling. I tillegg har vi en omfattende arrangementvirksomhet i biblioteket. På denne måten gir vi gratis tilgang til både kunnskap og kulturopplevelser for publikum uavhengig av deres privatøkonomiske situasjon.

Hvert år engasjerer vi et stort antall forfattere, artister og kunstnere til våre arrangementer. Vi har et ansvar for at disse får anstendig betalt for jobben de gjør, samtidig har vi et ansvar for ikke å drive kostnadsutviklingen. Vi skal tilstrebe honorarnivåer som er bærekraftige for både artist og biblioteket som oppdragsgiver.

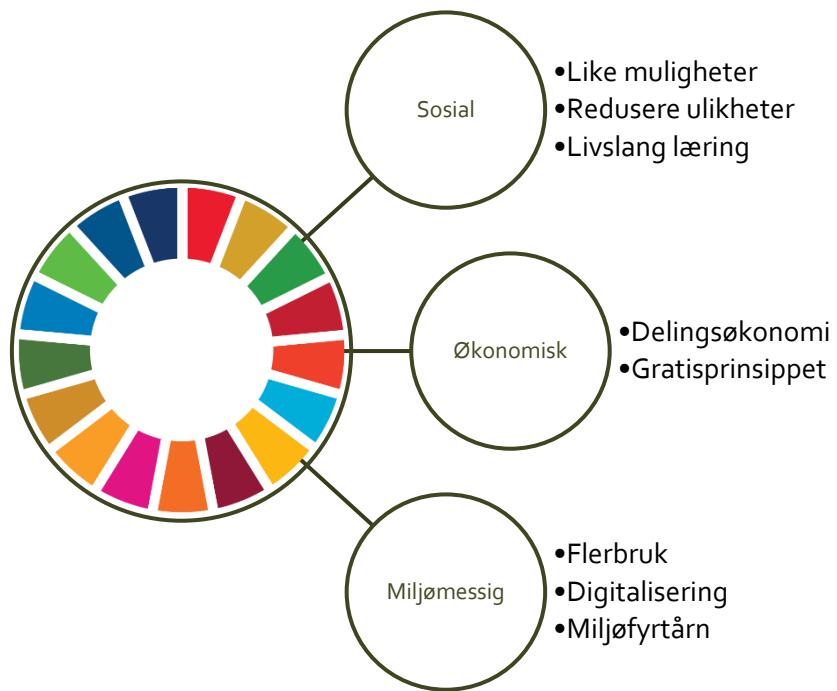
Miljømessig bærekraft

Bibliotekets kjernevirksomhet innebærer flerbruk av bøker og andre medier, og dermed redusert forbruk, til fordel for miljøet. I samarbeid med ekstern partner arrangerer vi reparasjonskafé månedlig der innbyggerne har muligheten til å få hjelp til å reparere ødelagte klær og utstyr som ellers ville blitt kastet og erstattet. Denne typen tilbud skal vi stille oss bak for å øke bevisstheten rundt våre forbruksmønstre samt bidra til redusert forbruk.

Ved å ha en sentrumsnær lokalisering i nærhet til kollektivtransport, samt ved å ha filialer i de bydelene som ligger lengst fra sentrum, reduseres behovet for personbiltransport.

Digitalisering har vært brukt og skal brukes som virkemiddel der vi ser miljøgevinster og at tjenestekvaliteten kan opprettholdes eller forbedres.

Biblioteket har som målsetning å sertifiseres som Miljøfyrtårn i løpet av strategiperioden.



Forutsetninger for suksess



KOMPETANSE



LOKALER



SAMARBEID



SUNN ØKONOMI
OG SMART DRIFT

Kompetanse

Bibliotekets verdi og relevans, samt den servicen vi tilbyr bygges på den kollektive kompetansen vi besitter. Denne er det viktig at vi beholder og forvalter. For at vi skal lykkes med vår strategi, og i rollen som kunnskapsformidler er det vesentlig at publikum har tiltro til vår kompetanse. I tillegg til vedlikehold og utvikling av den bibliotekfaglige kompetansen skal vi kontinuerlig vurdere hvilke andre kompetansebehov vi har, og sørge for at vi tilegner oss og utvikler den kompetansen vi mangler eller som ikke er sterk nok.

Lokaler

Biblioteket er bygget og innredet for over 20 år siden og kun mindre endringer er gjort etter dette. Bibliotekets tilbud og dermed behov har endret seg vesentlig i ettertid. For å kunne levere på de oppgavene som Folkebibliotekloven pålegger oss, for å kunne ta universell utforming på alvor, og for å kunne være den attraktive møteplassen vi har satt oss som mål, er det behov for å gjøre oppgraderinger og endringer av biblioteklokalene. Vi ønsker i strategiperioden å gjøre en utredning og kartlegging av bibliotekets behov, samt utarbeide kostnadsestimat for ulike alternative løsninger for å dekke disse behovene. Målsetningen er en oppgradering av bibliotekets lokaler og innredning.

Samarbeid

Skal biblioteket lykkes i sitt arbeid vil det være viktig å ha gode relasjoner til og samarbeid med ulike aktører lokalt, regionalt og nasjonalt. Relasjoner og samarbeid innenfor bibliotekbransjen omfatter Nasjonalbiblioteket, Fylkesbiblioteket, Norsk bibliotekforening, skolebibliotekene i kommunen og andre nærliggende folkebibliotek. Men vel så viktig er det å kunne trekke på og utfylle aktører utenfor bibliotekbransjen. Vi har som målsetning å videreføre eksisterende gode samarbeid, og samtidig etablere nye samarbeid med partnere som kan utvide og utvikle vårt tilbud. Etablerte og nye samarbeidspartnere inkluderer bl.a. kulturhuset, kulturskolen, skolene og skolebibliotekene, barnehager, Lesesenteret ved UiS, Skape, Røde Kors, Sandnes ungdommens kommunestyre, Sandnes innvanderråd og Sandnes læringscenter.

Sunn økonomi og smart drift

Det å ha en sunn økonomi og smart drift er en forutsetning for at biblioteket skal lykkes med den utviklingen vi ønsker, og for å nå de målene vi har satt oss. Vi kommer til å jobbe med å styrke vår økonomi bl.a ved økt egenfinansiering, samt følge resultatoppnåelse tettere. Vi skal ta vare på det gode arbeidsmiljøet vi har på biblioteket, bruke personalressursene våre på en smart måte og få ned sykefraværet. Digitalisering skal vi bruke som et virkemiddel der vi ser at det gir effektivitet og hensiktsmessig gevinst.

Strategiske fokusområder



Kunnskap

Tilgang til kunnskap er en forutsetning for å delta i samfunnslivet og demokratiet, og det motvirker ulikheter i befolkningen. Vi vil at biblioteket skal være en arena for livslang læring, hvor innbyggerne kan oppsøke kvalitetssikret informasjon og opplysning. Biblioteket skal både involvere og utfordre befolkningen gjennom vår samling av faglitteratur, samt arrangementer som foredrag, debatter og språktrening.

Mål 1: Øke utlån av faglitteratur for både barn og voksne fra 35.000 i 2019 til 40.000 i 2024 (ca 15%).

Mål 2: Øke antallet faglitterære og andre kunnskapsrettede arrangementer sammenlignet med tilsvarende tall for 2019.

Mål 3: Utrede muligheten for etablering av faglitteraturfestival.

Kultur

I et bibliotek er det naturlig at skjønnlitteraturen står sterkt i den kulturelle formidlingen, men biblioteket skal også gi publikum et mangfold av kulturopplevelser, eksempelvis musikk, dans, lyrikk, drama og gjennom spillkulturen.

Skjønnlitteraturens rolle er todelt. Opplevelsen av å dykke ned i den virtuelle verden en bok inneholder har en vesentlig verdi i seg selv, den beriker leseren og gir glede. Samtidig vet vi at lesing av skjønnlitteratur både stimulerer fantasien og kreativiteten, og at langlesing bygger konsentrasjonsevne og evnen til å forstå mellommenneskelige samspill. Begge deler er viktige bærebjelker for så vel barns mulighet til å lykkes med skolearbeidet, som voksnes evne til å prestere i arbeidslivet.

Bibliotekets arbeid med å formidle skjønnlitteraturen og andre kulturelle uttrykk er derfor et viktig bidrag til befolkningens livskvalitet, og dermed vår fysiske og psykiske folkehelse.

Mål 4: Litt.Sandnes skal opprettholdes som kvalitetspreget litteraturfestival. Vi skal jobbe for større synliggjøring og kjennskap til festivalen, med den målsetning å øke besøkstallet fra 1282 i 2019 til 1700 i 2024 (ca 30%).

Mål 5: Øke vårt digitale tilbud (e-bøker, e-lydbøker, strømmede arrangementer o.l.) sammenlignet med statistikk for 2019.

Møteplass

Biblioteket er og skal fortsette å være en åpen, nøytral, inkluderende og attraktiv møteplass. Her skal det være rom for alle uansett bakgrunn, og slik skal biblioteket bidra til integrering og til at folk kjenner en tilhørighet til samfunnet. I biblioteket skal det dessuten være rom både for de som ønsker å finne andre å prate med, og for de som ønsker å være alene sammen med andre. Vi har stor tro på at biblioteket er en viktig arena for sosial deltakelse som dermed bidrar både til integrering og til å forebygge ensomhet. I denne sammenhengen er både eldre og innvandrere viktige målgrupper, og tilgjengeligheten på fysiske medier og programtilbudet må tilpasses til dem.

Mål 6: Kartlegge bibliotekets arealer og behov, samt skissere mulige løsninger med kostnadsestimat. Vurdere endringer i bruken av lokalene, innredning og mindre oppgraderinger ut fra kost/nytte perspektiv frem til fullstendig kartlegging er gjennomført og en overordnet anbefaling og plan foreligger. På sikt kan det være å finne nye lokaler til biblioteket sin virksomhet.

Mål 7: Internasjonalisere bibliotektilbudet. Eksempelvis med flere engelskspråklige bøker, flere internasjonale aviser/tidsskrifter, samt mer multikulturelt programtilbud.

Mål 8: Øke antallet besøkende til biblioteket fra 294.000 i 2019 til 325.000 i 2024 (ca 10%).

Barn og unge

Barn og unge sto i 2019 for 61% av utlånene ved Sandnes bibliotek og er dermed vår største publikumsgruppe. De er også vår viktigste gruppe ettersom det er i barneårene gode lesevaner lettest dannes, og et godt grunnlag for nysgjerrighet og søken etter kunnskaps legges. Biblioteket skal støtte og delta i kommunens arbeid rundt Barnas by.

Vi ser en tendens til at unges bruk av biblioteket faller etter fylte 13 år og vi vil jobbe for å snu denne trenden. Biblioteket skal være et ressurscenter også for ungdommene og må derfor ha et attraktivt tilbud både i litteraturen og programmet. Biblioteket ønsker et tettere samarbeid med Sandnes ungdommens kommunestyre og med de videregående skolene.

Mål 9: Økt utlån av ungdomslitteraturen, fra ca 10.400 i 2019 til 11.900 i 2024 (ca 15%).

Mål 10: Tettere samarbeid med skolene og skolebibliotekene. Utforming av samarbeidet utføres i dialog med skolestaben.

Mål 11: Økt programtilbud til unge i alderen 13+.

Samfunnsaktør

Biblioteket skal være en samfunnsaktør som gir rom for ulike stemmer og som fremmer ytringsfriheten. Gjennom debatter og andre arrangementer skal biblioteket være med på å sette agendaen for den lokale samfunnsdebatten. Vi skal ta opp relevante og aktuelle tema som påvirker vårt lokalsamfunn, men som også setter vår virkelighet inn i et større regionalt, nasjonalt og globalt perspektiv.

Vi skal bidra til at Sandnes' byidentitet synliggjøres og styrkes gjennom å formidle vår historie og samtid, og dernest påvirker vår fremtid.

For å få til dette må vi jobbe med å øke vår synlighet og nå bredt ut i lokalsamfunnet.

Mål 12: Økt antall og mangfoldighet i debatter på programmet, fra 2 debatter i 2019.

Mål 13: Biblioteket skal arrangere valgdebatter i alle valgår.

Mål 14: Biblioteket skal øke sin synlighet og tilstedeværelse i samfunnet. Måloppnåelse vurderes ut fra endring i antall presseoppslag, trafikk til nettsider og sosiale medier og andre markedsførings- og kommunikasjonstiltak.

Operasjonelle planer

I det videre arbeidet med å gjennomføre strategien skal det utarbeides årlige handlingsplaner med konkrete tiltak for fremdrift innenfor alle de strategiske fokusområdene. Det skal settes en tidsfrist og defineres hvem som er eier og ansvarlig for alle tiltakene som spesifiseres i de årlige handlingsplanene.